

- вивчення та імплементації закордонного досвіду розвитку малого підприємництва, зокрема соціального підприємництва;
- сприяння створенню громадськими організаціями соціальних підприємств з метою працевлаштування визначених категорій населення, які через різні причини не можуть вільно конкурувати на ринку праці.

Дуже важливим, на нашу думку, є забезпечення диференційованого підходу до розробки та формування механізмів реалізації програм, враховуючи особливості соціально-економічного розвитку та специфіку регіону, а також систематичний аналіз формування економічного ефекту від залучення громадських організацій до розробки та реалізації національних та регіональних програм розвитку підприємництва в Україні.

1. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва [Електронний ресурс]. - Доступний з <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/publish/>. 2. Закон України «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» від 21 грудня 2000 року №2157-III. 3. Кашуба Я.М. Роль місцевих громад та органів самоврядування в формуванні стратегії розвитку підприємництва / Кашуба Я.М. // Вісник Східноєвропейського національного університету імені Володимира Даля // Науковий журнал. - №2 (156). - 2011. - с.120. 4. Кужель О.В. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук на тему «Регіональні програми підтримки підприємництва України: тенденція розвитку, методологія, практика», Київ-1999 р.

СУТЬ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ

Попадинець Н. М.

Інститут регіональних досліджень НАН України

Структура економіки регіонів України, що склалась сьогодні, у цілому неефективна, більше того, економічно небезпечна. Основу її становить енерго- та матеріаломісткість виробництва, що призводить до перевитрачання природних і людських ресурсів і водночас не задовольняє потреб в інвестиційних ресурсах, споживчих товарах і послугах.

Сьогодні структурна політика має бути спрямована на перебудову економіки, що забезпечить випуск необхідної споживачам продукції, на наповнення споживчого, виробничого та інвестиційного ринків. Потрібно широко вивчати тенденції сучасного НТП, структурні зрушення у світовій економіці, стан і динаміку кон'юнктури на світових ринках, а також звернути увагу на пошук «ринкових ніш» для вітчизняних підприємств.

Проблемам структурної політики у стратегічному управлінні регіонами присвячені роботи таких вітчизняних дослідників: С.О. Білої, Я.А. Жаліла, І.В. Крючкової, Л.І. Федулової, О.В. Черевко, Т.П. Шинкоренко та ін.

Проте попри значну кількість публікацій у зазначеній сфері, у вітчизняній теорії та практиці формування структурних процесів управління регіонами немає комплексного стратегічного підходу з урахуванням реалій і перспектив розвитку регіону.

Метою дослідження є встановлення суті регіональної структурної політики в економічному просторі України.

Науковою основою регіональної структурної політики є система об'єктивних законів і факторів територіального формування економіки в поєднанні з науковими принципами управління при дотриманні законодавчого забезпечення, аналізу, прогнозування і програмування.

Суттєвою особливістю регіональної структурної політики є те, що в її рамках формується регіональна економічна система.

Під регіональною структурною політикою нами розуміється система цілей і завдань органів державної, регіональної та муніципальної влади щодо управління політичним, економічним і соціальним розвитком регіонів і всієї регіональної господарської системи, а також механізм її реалізації.

Державна регіональна структурна політика спрямована на забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіонів на основі використання ними внутрішнього потенціалу, структурної реорганізації господарських систем, вдосконалення технологій регіонального розвитку в рамках єдиного економічного простору України.

Для забезпечення ефективних економічних умов розвитку регіонів особливо важливим є вдосконалення нормативно-законодавчої бази, формування рівноправних бюджетних і податкових відносин між державою, регіонами та муніципальними утвореннями [1, с. 58].

У сфері регіональної структурної політики діяльність державної і регіональної влади має бути спрямована на:

- розвиток і поглиблення економічної реформи, формування у всіх регіонах сприятливої ринкової обстановки, багатокладної

конкурентоспроможної економіки, становлення регіональних і загальноукраїнського ринків товарів, праці і капіталу;

- скорочення відмінностей у рівнях соціально-економічного розвитку регіонів, поетапного створення умов для зміцнення їхньої економічної бази;

- досягнення економічно і соціально виправданого рівня регіональної комплексності, раціоналізації структури господарства;

- встановлення тісних зв'язків регіонів України і держав-учасниць ЄС;

- удосконалення економічного районування країни.

Ключова мета регіональної структурної політики – підтримка і зміцнення економічних потенціалів суб'єктів держави як основи забезпечення гарантованих державою соціальних стандартів життя населення на всій території країни, зміцнення єдиного економічного простору, збереження територіальної цілісності України. Передбачається розвиток ефективних, і конкурентоспроможних напрямів спеціалізації регіонів, зміцнення їх науково-інноваційних потенціалів, розвиток малого та середнього бізнесу, стимулювання інвестиційної діяльності задля оновлення виробництва та інфраструктури тощо.

В умовах державної підтримки в регіональній структурній політиці необхідно передбачати спеціальні програми з диверсифікації регіональної економіки, що забезпечують її маневреність, стійкість, виживання і зростання в умовах ринку, де важливу роль має відігравати виробничо-технологічне спрямування.

Розробка регіональних програм – це цілеспрямований процес мобілізації всіх можливостей регіону, що являє собою різновид цільових комплексних програм [2, с. 35], а також служить інструментом регулювання та управління регіональною стратегією економічного, соціального і науково-технічного розвитку, формою господарської діяльності, способом концентрації ресурсів для вирішення головних цілей.

Основні завдання регіональних програм полягають у: формуванні оптимальної територіальної та галузевої структури економіки; збалансованому регіональному господарюванні в умовах ринку; ефективному використанні природних, матеріальних і трудових ресурсів регіону; розвитку виробництв і сфер відповідно до державної селективної структурної політики; охороні навколишнього середовища; формуванні інфраструктури інформаційного забезпечення органів управління і господарюючих суб'єктів тощо.

В умовах державного регулювання ринкових відносин управління державними регіональними програмами має здійснюватись спільно

органами виконавчої влади та місцевого самоврядування при безпосередній участі бізнесу і громади.

Перетворення економіки на основі структурної політики – це постійний процес, що забезпечує науково-технічний розвиток та інноваційно-інвестиційні програми.

Для прискореного та сталого економічного зростання, забезпечення прогресивних структурних перетворень важливого значення набувають вимоги закону міжрегіональної економічної інтеграції. Інтеграційні процеси в економіці регіонів виступають у вигляді сучасної форми поглиблення та розширення територіального поділу праці, розвитку виробничої і науково-технічної кооперації регіонів, їх господарських, торговельних, фінансових та інших зв'язків.

Отже, основою регіональної структурної політики служить система об'єктивних законів і чинників просторового формування економіки України у поєднанні з принципами управління при дотриманні законодавчого забезпечення, аналізу, прогнозування і програмування, бюджетного планування та державної підтримки регіону.

1. Черевко О.В. Управління соціально-економічним розвитком регіону на стратегічних засадах / О.В. Черевко // Економіка та держава. – 2006. – № 9. – С. 57-59. 2. Федулова Л.І. Проблемність регіонів : особливості регіональної політики в умовах нової економіки / Л.І. Федулова, Н.Ю. Буга // Регіональна економіка. – 2008. – № 3. – С. 31-41.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ЗАЛУЧЕННІ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ

Саніна І. А.

Львівська державна фінансова академія

Сучасна диверсифікована міжнародна інвестиційна діяльність є вагомим чинником світового та регіонального економічного розвитку. Залежно від ступеня зрілості національної економіки, рівня її інтегрованості у світове господарство формується мотивація та політика щодо інвестицій за кордон та іноземних інвестицій в країну.

Прямі іноземні інвестиції являють собою сьогодні одну з найважливіших і найбільш динамічних складових частин світового руху капіталу. Досвід притягнення і використання іноземних прямих інвестицій як розвинутими, так і країнами, що розвиваються, свідчить,